

† VARSANUFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

*Învierea Domnului,
Sărbătoare a sărbătorilor și
Praznic al praznicelor*

PASTORALĂ
LA SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI
2025

Editura Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului

ÎNALTPREASFINȚITUL PĂRINTE
† **VARSANFIE**
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

† VĂRSĂNUFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

Învierea Domnului, Sărbătoare a sărbătorilor și Praznic al praznicelor

Scrisoare pastorală la Sărbătoarea
Învierii Domnului

Editura *Praxis* a Arhiepiscopiei Râmnicului
Râmnicu-Vâlcea
2025

† VARSANVIE

Prin harul lui Dumnezeu,
Arhiepiscopul Râmnicului

Preacuviosului cin monahal, preacucernicului cler și
preaiubiților credincioși din cuprinsul Arhiepiscopiei
Râmnicului,

Har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul
Duh,
iar de la noi părințești binecuvântări!

*„Cât este de sfântă cu adevărat și mult prăznuită
această noapte de mântuire și strălucită,
a zilei celei purtătoare de Lumină a Învierii,
mai-nainte vestitoare fiind, întru care Lumina cea
fără de ani, din mormânt trupește tuturor
a strălucit!”
(Cântarea a șaptea din Canonul Paștilor)*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți fii și fiice duhovnicești,*

Hristos a înviat!

Lumina cea neînserată și veșnică, ce izvorăște din
mormântul gol și dătător de viață al Domnului, dă mărturie
întregii lumi despre Viața cea nouă împărtășită prin Jertfa
Fiului lui Dumnezeu.

Învierea Domnului arată adâncimea iubirii lui Dumnezeu, dar și a atotputerniciei Sale, ca împlinire a dumnezeieștii iconomii. Această aleasă și sfântă prăznuire este revărsarea de lumină a Veșnicului Dumnezeu, care, în acest timp al înnoirii, umple întreaga zidire de mireasma sfințeniei, împărtășindu-ne darul vieții și al nemuririi.

Domnul slavei, Cel Ce era fără de moarte, pentru mântuirea noastră făcându-Se ascultător Tatălui până la moartea pe Cruce, a fost așezat în mormânt și S-a pogorât întru cele mai de jos ale pământului, iar de acolo, cu moartea pe moarte călcând, a sfărâmat încuietorile iadului și a deschis porțile Raiului, făcându-ne fii ai Învierii și dăruindu-ne viață veșnică.

Fiul lui Dumnezeu a înnoit și a îndumnezeit firea umană întărită și restaurată prin jertfa pe Cruce și S-a făcut începătura învierii noastre, Lumina și Sfințirea omului, pentru a ne reacheza într-o legătură sfântă cu Dumnezeu, întrucât „nu era cu puțință altuia să rezidească în om existența după chipul lui Dumnezeu decât Chipul Tatălui, după cum arată Sfântul Atanasie cel Mare. Și nu era cu puțință altuia să facă, prin înviere, pe muritor nemuritor, decât Cel Ce era Însăși Viața, adică Domnul nostru Iisus Hristos. El a adus și jertfa pentru toți, dând templul Său spre moarte (*Evrei IX, 12, 24*), ca să facă pe toți nevinovați și iertați de neascultarea de la început (*Apocalipsa XII, 9*) și să Se arate totodată mai înalt decât moartea”¹.

Deși a fost mort cu trupul, în același timp era dătător de viață și izvor de nestricăciune, ca Unul Care a biruit legile firii stricăcioase și a săvârșit această tainică lucrare a nemuririi. Însă trupul asumat de Mântuitorul nu putea să rămână muritor pentru că era Locaș al Vieții și, prin

1 SFÂNTUL ATANASIE CEL MARE, *Tratat despre Întruparea Cuvântului și despre arătarea Lui nouă, prin trup*, cap. II, VIII, în *PSB*, vol. 15, pp. 114-115.

Înviere, viața nouă a lui Dumnezeu trebuia să intre în firea omenească și să o înnoiască. Astfel, „după ce a înviat din morți, călcând moartea și prădând iadul, spunând celor din legături: „Ieșiți!” și celor din întuneric: „Luminați-vă!” (Isaia XLIX, 9), a înfrumusețat din nou prin Duhul firea omului ca la începutul neamului și a zidit-o din nou spre sfințenie”².

Din iubire de oameni, Mântuitorul Hristos a primit Jertfa și Moartea, pentru ca „să se desființeze în El legea stricăciunii oamenilor și să-i ducă din nou din moarte la viață, mistuind, prin trupul pe care Și l-a însușit și prin harul Învierii, moartea lor, asemenea unei trestii mistuite de foc”³. De aceea, „Hristos Domnul nu rămâne în starea morții decât atât cât să se vadă că a murit cu adevărat, adică până a treia zi. Unirea deplină ca om cu Tatăl prin jertfă Îi aduce fără întârziere starea de Înviere. Aceasta arată că nu se ajunge la înviere fără a se trece prin moarte ca jertfă, pentru că starea la care se ajunge prin moartea ca jertfă e una de unire deplină cu Dumnezeirea, deci cu totul superioară celei trăite în trupul muritor. Învierea lui Hristos prevestește deplina „trecere” de la viața robită legilor naturii în starea actuală, la viața din Dumnezeu, în care materia va fi ridicată peste legile care o robesc și prin care robește pe om”⁴.

Prin Înviere, Viața a zdrobit puterea morții pentru că Fiul lui Dumnezeu era Însăși „Învierea și Viața” (Ioan XI, 25), Cel Care a adus răscumpărarea din păcat pentru neamul omenesc. Rupând legăturile morții, Mântuitorul Hristos S-a întors la viața care era a Sa ca Dumnezeu⁵,

2 SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Glafire la a doua Lege*, 3, în PSB, vol. 39, p. 461.

3 SFÂNTUL ATANASIE CEL MARE, *Tratat despre Întruparea Cuvântului și despre arătarea Lui nouă, prin trup*, cap. II, VIII, în PSB, vol. 15, pp. 99-100.

4 SFÂNTUL DUMITRU STĂNILOAE, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Craiova, 1987, pp. 194 –196.

5 SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comentariu la Evanghelia Sfântului*

revărsând asupra noastră lumina cea neapropiată a Învierii. Astfel, după cum spune Sfântul Apostol Pavel, „ceea ce este muritor a fost înghițit de Viață” (II Corinteni V, 4). Totodată, ne încredințăm de faptul că Domnul nostru Iisus Hristos, „desființând prin înviere stăpânirea morții, nu Și-a procurat învierea Sieși, întrucât este Cuvântul și Dumnezeu, ci ne-a dat această binecuvântare nouă, prin Sine și în Sine”⁶. Din firea Sa umană deplin îndumnezeită, Fiul lui Dumnezeu revarsă asupra noastră puterea care umple totul de slavă divină, pentru ca să ne dea împărăția cea nestricăcioasă și viața veșnică. Însă darurile Învierii pot sălășlui în inimile noastre în chip deosebit, ca arvună a vieții veșnice, atunci când sunt experiate prin rugăciune, asceză, participarea la viața liturgică a Bisericii și râvnă pentru Dumnezeu încât, în acest sens, Sfântul Simeon Noul Teolog arată că „sufletește ne facem fără nicio îndoială părtași încă de acum ai bunătăților viitoare, adică nestricăcioși și nemuritori și fii ai lui Dumnezeu și fii ai luminii și fii ai zilei și moștenitori ai Împărăției Cerurilor, ca purtându-o pe aceea înăuntrul nostru” (Luca XVII, 21)⁷.

„Înviat-a Hristos și se bucură îngerii! Înviat-a Hristos și viața stăpânește! Intrați toți întru bucuria Domnului nostru!”, îndeamnă Sfântul Ioan Gură de Aur⁸.

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

Astăzi toate s-au umplut de lumină. Cerul și pământul s-au umplut de Lumina slavei Sale, cele create întru Hristos

Ioan, cartea a douăsprezecea, Introducere, în PSB, vol. 41, p. 1138.

6 SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan*, cartea a unsprezecea, cap. 12, în PSB, vol. 41, p. 1064.

7 SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, *Discursuri teologice și etice*, p. 329.

8 SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Cuvânt de învățătură pentru Sfânta și Dumnezeiasca Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos*.

au fost răscumpărate în Hristos, iar noi prăznuim și ne închinăm Învierii Celei de a treia zi, cunoscând că prin rănile Lui toți ne-am vindecat. Prin iubirea Sa dumnezeiască, suntem chemați să ne unim cu El, să ne împărtășim de Harul Său, căci „Domnul a dăruit prin trupul Lui și trupului nostru învierea și nestricăciunea, care urmează după Înviere, făcându-ni-Se însăși pârga învierii, a incoruptibilității și a nepătimirii”⁹ din Împărăția lui Dumnezeu, cum învață Sfântul Ioan Damaschin. Fiul lui Dumnezeu a devenit, deopotrivă, început al Învierii și chezașie a Învierii celei de obște, întrucât El „trăiește” ca Persoană din veci și până în veci¹⁰ și propovăduiește prezența lui Dumnezeu în însăși existența umană, chemându-ne spre a ne ridica din moartea păcatului și a învia duhovnicește împreună cu El.

Așadar, în „Ziua Învierii, să ne luminăm, popoare! Căci din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință!”¹¹. Această trecere este prilej de aleasă prăznuire, însă una duhovnicească, spre lucrarea harului, căci bucuria Învierii se împlinește în odihna iubirii lui Dumnezeu, care se pogoară peste toată făptura, spre a ne așeza într-o legătură sfântă cu El. Sărbătoarea transcede pe cele materiale și preînchipuie pe cele spirituale și este „însăși strălucirea curată a sufletului, cunoașterea lucrurilor dumnezeiești și cerești”¹². Ca atare, prăznuirea nu este deplină decât atunci când cea văzută, materială, se împletește cu cea spirituală, punând accent pe prăznuirea duhovnicească, pentru că: „dacă vei prăznui așa

9 SFÂNTUL IOAN DAMASCHIN, *Dogmatica*, traducere de Pr. Dumitru Fecioru, ediția a III-a, Ed. Scripta, București, 1993, p. 146.

10 Nota 717 a Sfântului Dumitru Stăniloae la SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan*, în PSB, vol. 41, p. 397.

11 *Canonul Învierii*, cântarea întâi, Irmosul, *Penticostar*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1999, p. 16.

12 SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, *Discursuri teologice și etice*, p. 379.

și te vei împărtăși de Dumnezeieștile Taine, toată viața ta va fi o sărbătoare, și nu numai o sărbătoare, ci și un prilej de sărbătoare și un Paște, trecere și ieșire din cele văzute spre cele spirituale, unde încetează orice umbră, orice închipuire și toate simbolurile de acum¹³, după cum învață Sfântul Simeon Noul Teolog.

Pentru aceea, „aleasă și sfântă zi, Praznic al praznicelor și Sărbătoare a sărbătorilor”¹⁴ este numită, cu adevărat, Învierea Domnului, pentru că ea reprezintă o stare nouă, dincolo de fire, în care prăznuim omorârea morții și sfărâmarea iadului, dar și începătura altei vieți, veșnice¹⁵. Lumea întreagă este chemată la prăznuire și suntem oaspeți ai Praznicului dumnezeiesc de care Fiul lui Dumnezeu, Cel Înviat din morți ne face părtași. Această sărbătoare „atât de mult le covârșește cu înălțimea pe toate, nu doar pe cele omenești, dar chiar și pe cele ce cu sfințenie se săvârșesc în cinstea lui Hristos Însuși, pe cât soarele covârșește stelele”, spune Sfântul Grigorie Teologul¹⁶.

În plan liturgic, Sărbătoarea Învierii Domnului „constituie misterul central și dominant al cultului ortodox, care își aruncă razele peste întregul an bisericesc”¹⁷, ea este începutul și sfârșitul tuturor sărbătorilor creștine. De Duminica Învierii este legată ordinea și denumirea duminicilor și a săptămânilor de peste an, apoi perioada Triodului și a Penticostarului. În timpul săptămânii liturgice, Învierea Domnului este serbată în prima zi a săptămânii, duminica, cea care orientează timpul spre viața veșnică,

13 SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, *Discursuri teologice și etice*, pp. 381-382.

14 Irmosul Cântării a opta, din *Canonul Învierii*.

15 Cântarea a șaptea, din *Canonul Învierii*.

16 SFÂNTUL GRIGORIE TEOLOGUL, *Marea cuvântare despre Înviere*.

17 Pr. Prof. Ene BRANIȘTE, Prof. Ecaterina BRANIȘTE, *Dicționar de cunoștințe religioase*, Editura Andreiana, Sibiu, 2010.

printr-o anticipare a desăvârșirii tuturor. De aceea, în lumina Învierii, viața noastră de zi cu zi trebuie să devină una pascală, o sărbătoare continuă, căci Harul lui Dumnezeu lărgiște inimile noastre, spre a fi după chipul Celui Înviat.

Dreptslăvitori creștini, preacuvioși și preacucernici părinți,

Viața în Hristos este marele dar al Învierii și „aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul! Să ne bucurăm și să ne veselim într-însa!” (*Psalmul CXVII*, 24). Însă bucuria și stările sufletești la acest Slăvit Praznic sunt diferite de toate celelalte, pentru că ele izvorăsc din izbăvirea de întristare și de moarte, din bucuria îngerilor și a femeilor mironosițe, a Sfinților Apostoli și a tuturor aceluia care au fost martori ai Învierii Domnului Hristos. „Cerurile să se veselească după cuviință și pământul să se bucure și să prăznuiască toată lumea cea văzută și cea nevăzută, că a înviat Hristos, bucuria cea veșnică!”¹⁸

Sărbătoarea Învierii este piatra de temelie pentru fiecare creștin, întrucât aceasta deschide perspectiva unei vieți noi, în care iubirea lui Dumnezeu se arată mai tare decât moartea. Prin Înviere, lumea s-a umplut de felurite daruri și toate neamurile au fost călăuzite la cunoașterea Adevăratului Dumnezeu. Vedem că lumea s-a înnoit acolo unde a fost vestită Învierea, cum toate s-au schimbat și s-au îmbrăcat în lumina lui Hristos, Care luminează tuturor.

Chemarea de a participa la realitatea Învierii reprezintă împlinirea înnoirii firii umane, pentru că, prin Duhul Sfânt, Dumnezeu ne face să simțim prezența Mântuitorului Hristos și puterea pe care Domnul ne-o împărtășește prin Înviere¹⁹, lucru de care ne încredințază imnografiile atunci când ne

¹⁸ Cântarea întâi, stihira a doua, din *Canonul Învierii*.

¹⁹ SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, *Discursuri teologice și etice*, p. 174.

îndeamnă: „să ne curățim simțurile și să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiată lumină a Învierii! Și, cântându-L cântare de biruință, luminat să-L auzim zicând: Bucurați-vă!”²⁰.

Aceste cuvinte le-au așezat în inimile lor sfinții, care au trăit în nădejdea vieții veșnice și a Învierii celei de Obște, împărtășindu-se de biruința Învierii în existența lor, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel: „dacă am fost altoiți pe El prin asemănarea morții Lui, atunci vom fi părtași și ai Învierii Lui” (*Romani* VI, 5).

Dorul după veșnicie implică trăirea vieții ca o răstignire și înviere întru Hristos, după cuvântul Mântuitorului: „Eu sunt Învierea și Viața, cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi! Și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac!” (*Ioan* XI, 25-26). Cunoaștem că darurile Învierii devin lucrătoare prin iubirea jertfitoare, care este izvor de bucurie veșnică și, de aceea, ne îndeamnă Sfântul Ioan Gură de Aur: „să intrăm toți în bucuria Domnului nostru, să gustăm toți din ospățul credinței și să ne împărtășim toți din bogăția bunătății!”.

De altfel, cine are nădejde în Înviere, acela este străbătut de bucuria adevărată și sinceră, pentru că, spune Sfântul Nicolae Cabasila, „noi Îl purtăm pe Mântuitorul în sufletele noastre curat, neîntinat de vreun păcat, așa cum a înviat și S-a arătat ucenicilor Săi”. Bucuria aceasta au experimentat-o sfinții și o întâlnim în scrierile aghiografice, în *Pateric* și în *Filocalie*, unde nepătimirea este privită drept răstignire a păcatului, în urma căreia nevoitorul trăiește o „înviere a sufletului înainte de învierea trupului, ca un cer pământesc, căci mintea se înalță în extaz la vederile cerești și devine o

²⁰ *Slujba Învierii*, EIBMBOR, București, 2010, p. 26.

desăvârșire fără limite”²¹.

O experiență asemănătoare au trăit și mărturisitorii din secolul trecut, dintre care pe unii Biserica Ortodoxă Română i-a trecut în rândul sfinților și îi cinstește în chip deosebit anul acesta, al Centenarului Patriarhiei Române. Ne încredințăm în acest an că aceia care au descoperit lucrarea Bisericii ca fiind mântuitoare, au dat mărturie că Împărăția Cerurilor este o Împărăție a luminii răspândite între Persoanele Sfintei Treimi și din Ea între persoanele umane, unite cu Hristos Cel Înviat, Care face posibilă apropierea noastră de Dumnezeu.

Această apropiere a fost simțită de-a lungul veacurilor în starea de rugăciune și într-o permanentă creștere duhovnicească, care descoperă înrudirea noastră cu sfinții, căci „voia lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea noastră” (*I Tesaloniceni IV, 3*).

Iubiți părinți și dreptslăvitori creștini,

Fiul lui Dumnezeu Cel Înviat din morți a ridicat firea noastră căzută în păcat, a umplut-o de strălucirea și de sfințenia Lui și o îmbracă în veșmântul sfințeniei. De aceea, datori suntem să facem aleasă prăznuire acelor care s-au împărtășit cu cele cerești încă de pe pământ, descoperind tainele cele înalte ale Dumnezeirii. Încredințăm, astfel, smeritele noastre rugăciuni mijlocirii Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Ocrotitorul Arhiepiscopiei Râmnicului, pe care îl vom cinsti în chip deosebit în *Duminica a treia după Paști*, numită a *Mironosițelor*, anul acesta în ziua de 4 mai, la Sărbătoarea Aducerii Sfintelor sale moaște în Oltenia.

Sfântul Ierarh Calinic s-a îmbrăcat în veșmântul sfințeniei, fiind pătruns de harul, iubirea și lumina dumnezeiască, ca experiență dobândită prin curățire

²¹ SFÂNTUL IOAN SCĂRARUL, *Scara, Cuvântul 29, Despre nepătimire.*

sufletească, creșterea în virtute spre nepătimire și prin rugăciune neîncetată. A dobândit îndrăznire în rugăciunea către Dumnezeu și ocrotește pe toți cei care viețuiesc în ținutul binecuvântat al Vâlcii. Avem încredințarea aceasta și nesfârșită nădejde prin închinarea la sfintele sale moaște, care au primit putere făcătoare de minuni. Sfântul Ierarh Calinic s-a făcut părtaș comuniunii de iubire cu Dumnezeu și cu sfinții ierarhi, cuvioși și mărturisitori ai Olteniei de sub Munte, iar această părtășie cu sfinții o dorim și noi, deopotrivă.

Astfel, vă așteptăm la Catedrala Arhiepiscopală „Sfântul Ierarh Nicolae” în data de 4 mai, să mulțumim pentru binefacerile dăruite de Preamilostivul Dumnezeu pentru rugăciunile Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Episcopul Râmnicului, care ne cheamă și ne păstrează în iubirea milostivă a Mântuitorului Hristos, Cel Înviat din morți, pentru ca viața noastră să primească cununa sfințeniei și a binecuvântării Preasfintei Treimi.

În zorii de har ai Învierii, rugăm pe Mântuitorul Hristos, Care „ne-a născut din nou, spre nădejde vie” (*I Petru I, 3*), să vă înnoiască lumina credinței și tăria dragostei, încununându-vă cu daruri duhovnicești și bucurie sfântă, spre veșnică sălășluire în Împărăția Sa cea cerească!

Hristos a înviat!

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor și către Hristos Domnul, Cel Înviat din morți, rugător,

† VARSANUFIE,

Arhiepiscopul Râmnicului

Pastorală dată în reședința arhiepiscopală din
Râmnicu-Vâlcea, la Sărbătoarea Învierii Domnului
din anul mântuirii 2025.

Precucernicii și Preacuvioșii Părinți din Arhiepiscopia
Râmnicului vor citi această Pastorală în bisericile parohiale
sau mănăstirești la Sfânta Liturghie a Învierii Domnului, iar
la filiale a doua zi.

ARHIEPISCOPIA RÂMNICULUI
Str. Arhiepiscopiei, nr. 1, Râmnicu-Vâlcea,
cod 240178
Județul Vâlcea, România
www.arhiepiscopiaramnicului.ro